

Říjen

2016/3

Vychází 6 x ročně, pro členy SAM 95 Bohemia zdarma

Prezident: Vladimír KOSTEČKA
Pokladník: Vladimír HORÁK
Sportovní referent: Miroslav DVOŘÁČEK
Redakce IL: Vladimír KOSTEČKA
Členové výboru: Ing. Petr VALTERA
Jiří HVĚZDA
Petr SVOBODA

OBSAH ČÍSLA:

ÚVODEM

3. MISTROVSTVÍ ČR HISTORICKÝCH MODELŮ V POLIČNÉ

FOTKY Z 3. MISTROVSTVÍ ČR HISTORIKŮ V POLIČNÉ 2016

POZDRAV OD EDY HARAŠTY

STRÁNKY PRO TY, KTEŘÍ MAJÍ RÁDI VŮNI SPÁLENÉHO PALIVA

ÚMRTÍ ING. HAJIČE

MODEL: THE ALERT 1942

Úvodem

Tak a opět jsou tady. Hurá. Díky spolupráci a zásobování od prezidenta klubu se podařilo dát dohromady další číslo IL. Hned v úvodu zmíním snad nejdůležitější věc a to, že rok se s rokem šel a my se společně sejdem 5. 11. 2016 na výročním sněmu klubu. Tradičně v Labyrintu. Takže všichni určitě přijďte, kdo nemůže, ať dá vědět. Popovídáme, probereme klubové věci, pochlubíme se fotografiemi a plánky. Á propós, máte-li zajímavý plánec na historický model, přineste jej, budu rád.

Doufám, že jste neopomněli dát do kalendáře KLeM soutěže na rok 2017, aby se o nich vědělo a taky, aby někdo přišel soutěžit. Podle letošního kalendáře očekávám, že soutěží na rok 2017 bude obdobné množství, jako letos. Prostě tolik, že v podstatě každý víkend je možné soutěžit v nějaké modelářské kategorii. Soutěžící si prostě musí vybrat. Bohužel pořadatel to má těžší a leží před ním nelehký úkol. Vybrat vhodný termín, aby nebyla jiná soutěž, nějaký svátek či slavnost a hlavně, aby bylo možné předpokládat, že někdo přijede. Prostě loterie. Samozřejmě ruku v ruce s tím, jde i volba soutěžních kategorií, prostě aby se sešlo více soutěžících než 3, jinak to je takové jalové. Úkol je to nelehký, sám to vím, i když ve volných kategoriích, které létáme, je situace o něco jednodušší. Uvidíme v kalendáři. A nezapomeňte *Vita brevis, ars longa.* VaPe

Vysázal a upravil: VaPe (c) 2016

Vladimír Kostečka

3. Mistrovství ČR historiků v Poličné

Letošní MČR pořádal SAM 78, respektive jeho členové z Valašského Meziříčí a okolí, kteří jsou zároveň členy Valašského leteckého klubu.

Na letiště v Poličné, kde se MČR konalo, jsme přijeli už ve čtvrtek odpoledne, protože v pátek se létaly už od rána dvě kategorie a to ARC (OTVR) a nová kategorie ALOT. Letiště má tvar kříže, je dostatečně dlouhé, ale v obou směrech je jen asi dvacet metrů široké. V pátek ráno jsme zajeli na plochu a vyndali z aut vše, co budeme potřebovat a poté jsme auta odvezli na parkoviště vzdálené asi dvě stě metrů. Na vyznačené bázi

jsme zakotvili gumicuky. Tady se hned ukázalo, že ne všichni máme toto zařízení pro vleč stejně dlouhé a muselo se upravovat. Bohužel, ještě než soutěž mohla začít, změnil se směr větru a pořadatelé museli bázi potřebnou pro kategorii větroňů vyměřit na dráze kolmé k té první. Naštěstí se nelétalo na kola, byl stanoven jen začátek a konec létání. Na startovišti bylo několik oficiálních časoměřičů, ale ti nestíhali, takže opět došlo k tomu, že si soutěžící měřili nalétané časy navzájem. Někteří soutěžící službu časoměřičů nevyhledávali, ani když byli časoměřiči volní. Je to velké ulehčení práce pro

pokračování na straně 3

Fotky z 3. Mistrovství ČR historiků v Poličné 2016

1.
startuje Ing. Bulín
2. a 3.
Takto dopadl Cloud
Snooper F. Brože v kat.
ALOT
4.
Vláša Kozák připravuje ke
startu svého Kondora
5.
finále v kat.
ELECTRORUBBER

pořadatele, ale já si myslím, že je to chyba a že ne všichni jsou schopni a ochotni jednat „Fair play“. Během dopoledne začal zesilovat vítr a tak kdo létal hned od rána, měl trochu lepší podmínky. Díky tomu, že kolem letiště byla ze sedmdesáti pěti procent kukuřice, místy vysoká až dva a půl metru, několik modelů ukončilo svoje lety v tomto porostu. Karty s nalétanými časy se odevzdávaly až po odlétání všech kol, takže nebyl vůbec přehled, jak na tom kdo je.

Nová kategorie ALOT, která se zdá jednoduchá a pro všechny tak nějak stejná, vůbec jednoduchá nebyla. Na startu se sešlo dvanáct soutěžících. Z našeho klubu se nejlépe umístil ing. Gusta Bulín na čtvrtém místě a my ostatní jsme obsadili místa ve druhé polovině startovního pole. Částečně za to mohla technika, Při ubrání plynu se několikrát motor zastavil a už se nerozeběhl, přesto, že nastavený motorový čas devadesát sekund, nebyl ani zdaleka vyčerpán. Po jednání s technikem od firmy, která zařízení vyrábí, bylo přislíbeno, že něco vymyslí, aby se podobné problémy už nevyskytovaly.

Ve větroních byla situace o něco lepší. V první desítce jsme měli čtyři zastoupení a to na druhém, pátém, devátém a desátém místě. Je třeba ještě dodat, že soutěž nebyla jen soutěží mezi našimi SAMy, ale zúčastnilo se i několik soutěžících ze Slovenska a několik našich modelářů, kteří nejsou členy žádného SAMu. Určitě máme na víc, ale někteří naši výborní větroňáři se mistrovství nezúčastnili. (Pergler, Pucholt, Macků, Vyskočil atd). Se soumrakem jsme odjeli do Valašského Meziříčí, do prostor místního tenisového klubu, kde nám perfektní ubytování zařídil Mirek Dvořáček.

V sobotu ráno jsme vyrazili v půl osmé opět na letiště. Velice milé přivítání nám připravily manželky místních modelářů, které nás přivítaly pravými, čerstvě napečenými „Valašskými

frgály“. Neskutečná добрota. V sobotu bylo v plánu létání elektro kategorií, ELOT, CRC- E-400 a ELECTRORUBBER. Pravidla pro tyto kategorie mají motorové časy stále dlouhé, jak tomu bylo do posledního ME. Pokusili jsme se přesvědčit pořadatele, aby zkrátil tyto časy na úroveň, jakou máme v pravidlech našeho klubu, bohužel bezvysledně. Máme odzkoušeno, že je to špatně. Musíme se tedy dohodnout s kolegy ze SAMu 78 na nových pravidlech, stejně jako se to stalo na ME v Belgii s pravidly pro ME.

V kategorii čtyřstovek, startovaly z našeho klubu jen čtyři modely z celkových třiceti šesti. Bývala to naše parádní kategorie, tentokrát hájil naši čest hlavně Fanda Brož, jehož modely se umístily na sedmém a desátém místě.

V kategorii ELOT, to bylo podstatně lepší, ale účast osmi našich modelů ze třiceti čtyř, také není nic moc. Můžeme být spokojeni pouze s umístěním, když po rozlétávání jsme získali díky J. Hejskovi a V. Kozákovi první a druhé místo. Rozlétávalo se celkem pět modelů. Na šestém místě se umístil Vašek Sýkora také s plným časem, ale jeho model se poškodil a do finále tak nemohl zasáhnout. Velkou smůlu si v této kategorii vybral Vlád'a Valenta. Se svoji Vegou 7 zalétl daleko po větru a ta zmizela za obzorem. Hned jsme se vydali model hledat, ale za horizontem bylo veliké údolí, ve kterém navíc bylo něco jako obora a tam byl vstup zakázán. Bohužel, ani do ukončení MČR v neděli se model nepodařilo najít.

V kategorii ELECTRORUBBER, naši dokázali, že toto je v současné době naše parádní kategorie. Po rozlétávání jsme získali první a druhé místo, (Brož a Svoboda), čtvrté a páté (Valenta a Dvořáček). Snad je třeba dodat, že v rozlétávání byly dva stejné modely podle jména, ale podle vzhledu stejné nebyly. Ale to je věc pořadatele, že nenašel čas na přejímku modelů, nebo

alespoň kontrolu prvních tří.

Neděle, jako poslední letový den, byla určena pro motorové kategorie. Musel jsem odjet, takže o motorácích pouze to, co jsem slyšel od kolegů. V kategorii OTMR, startoval jako jediný z našeho klubu Pavel Bárta a získal třetí místo z pěti soutěžících. Pořadatelé tentokrát nevypsali naše dvě parádní kategorie, a to Atom a Classic. Tam bychom měli určitě veliké šance na dobré umístění.

V kategorii NMR jsme měli zastoupení čtyřmi soutěžícími. S přehledem zvítězil Jarda Netáhlo, a čtvrtý byl Mirek Dvořáček.

V 1/2A TEXACU, máme také mistra republiky. Stal se jím Luboš Řežný. Za zmínku stojí určitě i šesté místo Mirka Dvořáčka. Jeho týmový kolega a vynikající motorář, Karel Ošmera, těsně pře soutěži utrpěl úraz při ladění motoru a musel mistrovství vynechat.

TEXACO je také naše parádní kategorie, ale tady zase chyběl Jarda Macháček, rovněž ze zdravotních důvodů. Podle výsledkové listiny nelétal ani J. Netáhlo. Dobře je zastoupil Jarda Vagenknecht a stal se mistrem republiky. Další umístění našich, čtvrtý Jirka Voborník, pátý Fanda Brož, sedmý Luboš Řežný a osmý V. Horák. Zase se létalo podle starých pravidel, počítal se jen jeden start a to je zase jen soutěž o to, kdo bude mít větší štěstí.

Nejúspěšnější kategorií byla pro nás NMR 2,5, kde naši obsadili prvních pět míst v pořadí Dvořáček, Netáhlo, Bulín, Bárta a opět Dvořáček se svým druhým modelem.

Co říci závěrem? Myslím, že pořadatelé soutěž zvládli velmi dobře, kdo někdy nějakou soutěž pořádal, dobře ví, že drobné nedostatky se musí přejít mlčením. Škoda, že jsme měli tak velkou marodku a že někteří naši členové ani neprojeví zájem se zúčastnit. Příští rok je řada na našem klubu, tuto soutěž uspořádat. Valašský letecký klub nasadil laťku poměrně vysoko, takže budeme mít dost starostí, se jim alespoň vyrovnat.

Petr Valtera

Pozdrav od Edy Harašty

Kolegové SAMáci, zdravím Vás všechny a prostě všechny stejně potrefené lidi. Jsem velmi rád že dostávám IL, které mají dobrou úroveň. Ve svém věku už na nějaké to soutěžení není nálada. A tak si létám jen pro svoje potěšení. Historici mně zaujali hned, jak vznikly první kluby. Postavil jsem motoráka od J. Procházky „Super-Special“, který jsem za svůj život postavil už potřetí. První jsem postavil v r. 1947, druhý v r. 1991 oba jako volňasy, se kterým létal na soutěži v

Žehrovicích. Absolvoval jsem jen dva soutěžní lety, umístil jsem se přesto na druhém místě, tím ale neskončila jen soutěž, ale také model. Ten totiž skončil při třetím startu v koruně 12 metrového dubu. Ztráta modelu ani tak nemrzela, ale ztráta historického motoru Super Atom 1,8 ano. Ovšem díky lesákům a napsané adrese na modelu a v neposlední řadě také díky tomu, že jeden z lesáků znal p. Hořavu a ten zase mne, tak se motor po dvou letech vrátil ke mě. A teď něco k fotografiím.

Na prvním snímku je „Antares“ z r. 1992, pak je větroň V2, ovšem dnes s elektromotorem, elektra vodník, pak je několik snímků gumáku „Mira“, dnes taky elektrifikován a co je zajímavé, i když je ovládán dvěma servy je s celým ovládáním o 50 gr lehčí. A protože jsem povoláním strojař a protože jsem se rozhodl postavit znovu Procházkovy modely sehnal jsem odlitky motorů a zhotovil je a osadil do modelů, které jsou dnes rádiem řízené. Pak jsou dva legendární Čížkovy modely „Miss A“ a „Limau“. S modely občas létám všechny jsou zatím v dobré kondici.

Zdravím Eda Harašta

Pozn. Další fotografie naleznete na našem klubovém webu. Kdo by nevěděl, tak www.sam95.cz.

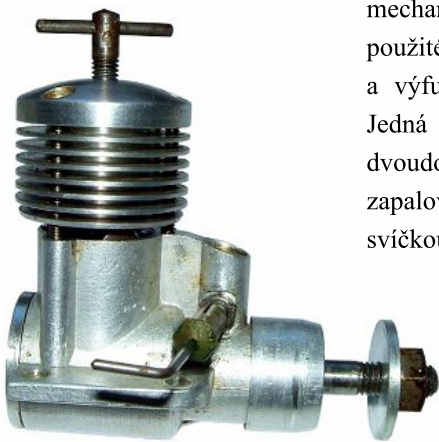

Stránka pro ty, kteří mají rádi vůni spáleného paliva

Na tomto místě bychom chtěli předkládat obrázky a jednoduché popisy motorů známých i méně známých.

PAW Special

Anglický motor vyráběný firmou Progres Aero Works od roku 1959. Motor na obrázku má obsah 2,5, ale současně byly firmou vyráběny i motory o obsahu 1,5 a 3,1 ccm. Tyto motory byly velice oblíbené pro snadné spouštění i obsluhu u těch modelářů, kteří si nečiní nároky na špičkové výkony.

Rossi R.15 Normale

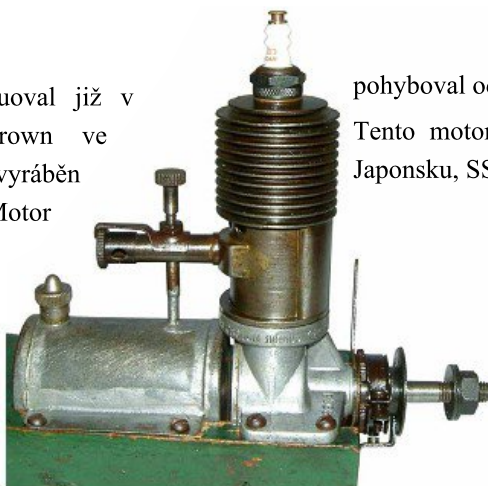
Konstrukce těchto motorů není nijak neobvyklá. Používá sání řízené klikovým hřídelem a vyniká mechanickým zpracováním prvotřídního materiálu použitého na jednotlivé díly a také jeho přepouštěcí a výfukové kanály, prošly dlouhým vývojem. Jedná se opět o vzduchem chlazený dvoudobý jednoválec, se zapalováním žhavicí svíčkou a s vratným

vyplachováním. Píst je litinový, bez pístních kroužků. S vrtulí Top Flite 7x3 dosahuje 26000 otáček za minutu. Pro rychlostní modely je u verze Rossi .15 F1 s laděným výfukem udáván výkon 0,70 kW, při otáčkách 28000/min.

Brown Junior

Tento motor zkonstruoval již v roce 1932 Bill Brown ve Filadelfii. Později byl vyráběn firmou Junior Motor Corporation a dosáhl mezi modeláři největší obliby mezi roky 1936 až 1939. Je to vzduchem chlazený dvoudobý jednoválec, se zapalováním jiskřivou svíčkou. Sání je řízené pístem a má příčné vyplachování. Zajímavostí byl velký rozsah otáček, který se

pohyboval od 1200 až po 5000 za minutu.

Tento motor se stal vzorem pro mnoho výrobců v Anglii, Francii, Japonsku, SSSR i v dalších zemích.

Úmrtí Ing. Hajiče

Dostali jsem zprávu o úmrtí **Ing. Jana Hajiče**, 10. 9. 2016 ve věku nedožitých 85 let.

Kdo byl, snad víte. Narodil se 30. 1. 1932. V padesátých letech popularizátor RC ovládání modelů. Jeho články v LM přivedly hodně zájemců o tento obor leteckého modelářství. Jeho konstrukce RC souprav ALFA a BETA v Leteckém modeláři na pokračování, byla „kuchařkou“ pro hodně zájemců. Modely na tyto soupravy navrhli Radoslav Čížek Alfa a Ing. Vladimír Hájek Beta.

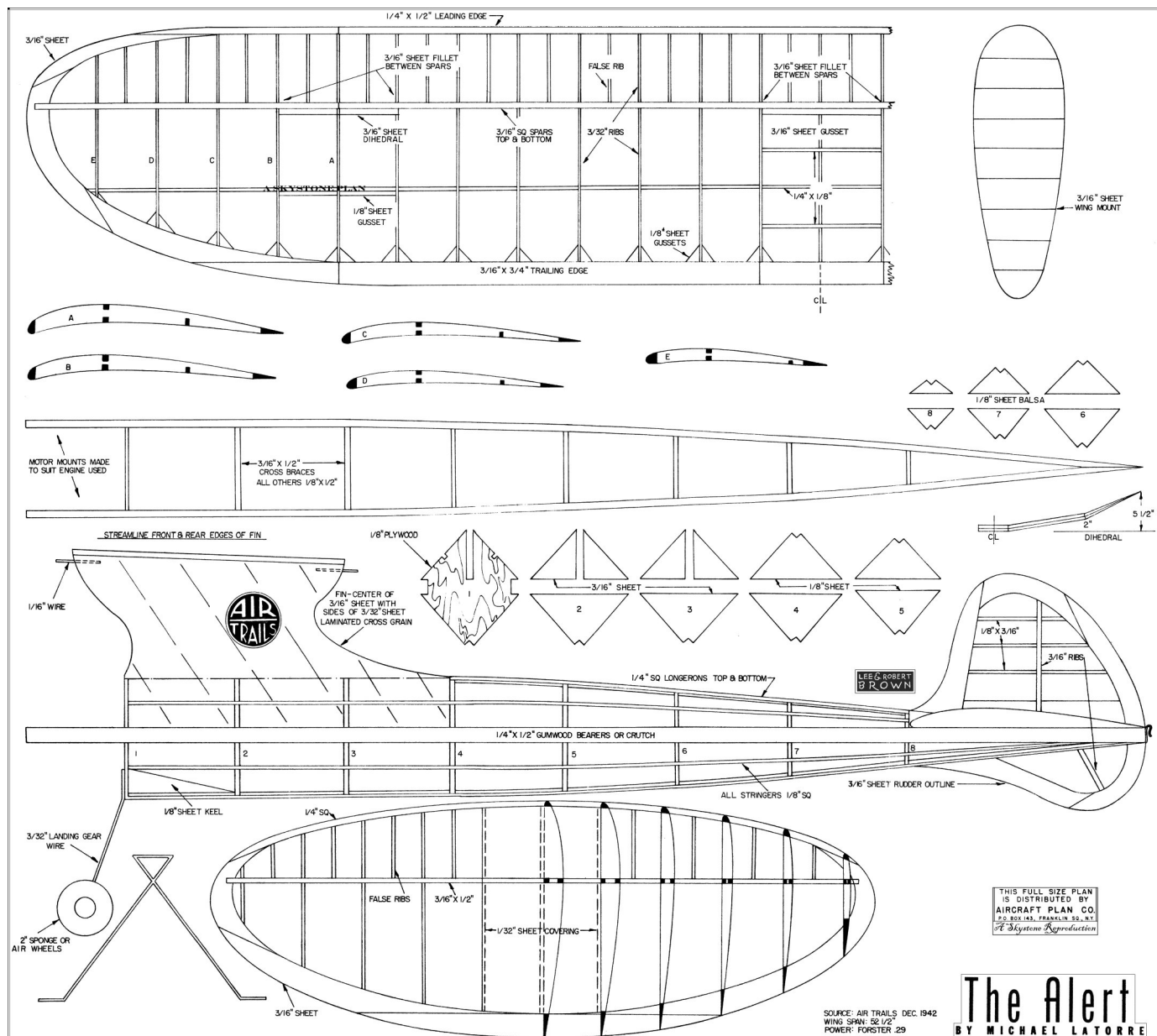
Ing. Hajič byl i výkonným sportovcem. Od roku 1954 by několika násobným

Ing. Hajič s modelem z roku 1957

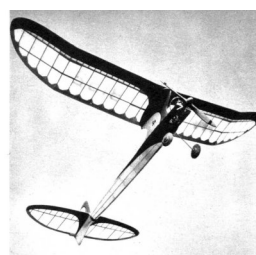
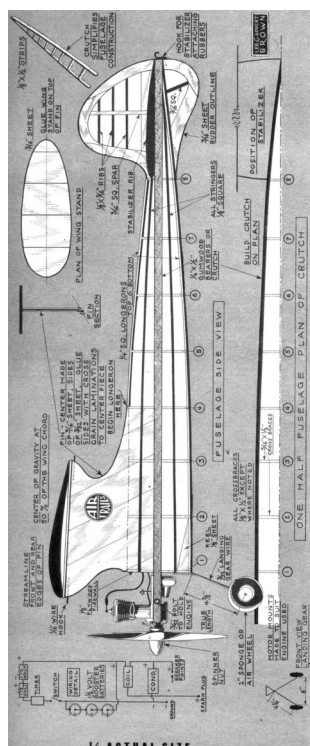
mistrem ČSR v motorových modelech a to jak v jednobáňových, tak i vícebáňových. ČSR reprezentoval na 1. mistrovství světa RC modelů ve Švýcarsku, kde létal s vlastnoručně postavenou proporcionalní RC soupravou. Byl nejúspěšnější z družstva ČSR.

Honza Kypta

SOURCE: AIR TRAILS DEC 1942
WING SPAN: 50 1/2"
POWER: FORSTER 29

The Alert
BY MICHAEL LATORRE

Designer recommends bright color scheme to help keep the plane in sight.

The Alert

BY MICHAEL LATORRE

Here's a real high-performance contest job which uses all Class B engines. What, no balsa? Balsa wood will work O. K. Just reduce all wood sizes proportionately.

The original ship from which the Alert was developed was a bit smaller than the final model. Powered by a Bantam and having a wingspread of forty-two inches it performed remarkably well. Following several test flights it was lost on a ten-second motor run with low power, disappearing after a two-minute flight. Later, when the author had acquired a Forster 29, the larger ship was built.

Luckily we had retained our original building sketches and from these the larger ship was designed. Due partially to the greater efficiency of a larger wing (with better aerodynamic characteristics) the Alert is now presented in the improved version, and we can assure all who build it a real championship performance. An unusual feature of the ship is the fact that among the builders it is known as a "prop-saver". In nearly 150 flights with both planes and a single prop has been broken.

For strength and rigidity, the fuselage is built around a "crutch". This piece of 1/4" x 1/2" medium balsa is the basis of firm construction and must be true to keep the finished ship in good trim. You will note that the crutch, at the front, is splined to the gunwood motor bearers. This step should be taken first, and when the joints are thoroughly dry form the crutch. This is done by building it as it would look if you were step of it, looking down. The crutch may be pinned to the table top while cross braces are cemented in place. Allow this assembly to dry thoroughly. After this step, and without removing the crutch from the plan, the top formers (marked T) may be cemented in place. It is advisable to line these up well before allowing the cement to harden.

